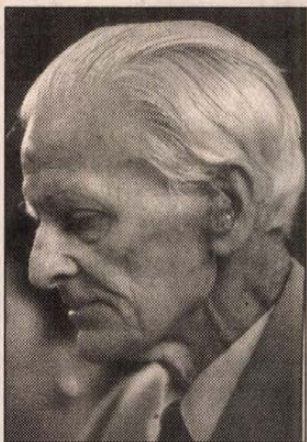

Dr. Kálmán Lajos (1921–1999)

A Táncczos Péter együttes októberi jubileumi népzenei díszünnepének napján roncsolt szervezetét maró fájdalomknál is nehezebben viselte el dr. Kálmán Lajos, hogy hosszú évtizedek óta hiányozni kényszerül a környékből összesereglett kórusok, citeragyüttesek neki is köszönhetően népes családjából, nem szoríthatja meg az éneklő, muzsikáló együtteseket szervező tanítványai kezét szép teljesítményeik elismeréséül, este pedig hiába várja a református templom orgonája. Az énekkarok, nótafák, citerások, furulyások fellépése előtt felolvasott kórházi jókívánásait aggódó, a közeli személyes találkozást reménylő taps köszöntötte.

A szabadszállási születésű dr. Kálmán Lajos kisdíakként rátalált a népművészet, a kálvinizmus, a tájhaza életét szíve utolsó dobbanásáig vezérlő csillagzatára. A népdalgyűjtő kálomista lelkész, Kálmán Farkas unokája, a néppel összebúvó köztisztviselő fia a budapesti Lónyai utcai református gimnáziumban kiváló minősítéssel megszerzett érettségijét követően egy időben tanult a Zenakadémia orgona és ének tanszakán és a tudományegyetem bölcsészkarának történelem, földrajz, néprajz szakán. Küldetéstudatát erősítette találkozása Kodály Zoltánnal, Balla Péterrel, a Soli Deo Gloria mozgalommal, a néprókkal. 1965-ben a szegedi Bálint Sándornál doktorált Kecskemét néprajzáról, népzenejéről készített disszertációjával.

1947-től több mint fél évszázadig a második otthonává vált Kaszap utcai pedagógiai tanintézetben másfél ezernél több leendő tanítóra, óvónőre hatott élete példájával: az ember alkotásra született. Közreműködött tantervek kidolgozásában, pedagógiai tanulmányait szívesen közölték szakfolyóiratok.

A már Bárdos Lajos által kiadásra javasolt, ám csak néhány hónapja megjelent, Kecskemét környéki népdalkincs kistükre című népdalgyűjtemény koronázta meg népzenekutatói munkásságát. Tudós üggyársa szerint elsősorban „neki köszönhető, hogy a történelmi Aegepolis hangzó hagyománya végre hozzáférhetővé vált”. Három évtizede a kecskeméti szélesívű népzenei találkozók oszlopmembere, a Kárpát-medencei etnomuzikológus klub megalapítója volt.

Munkásságát a Munka Érdemrend arany fokozatával, Életfájdíjjal ismerték el, széles körű lakossági egyetértés fogadta 1993-ban az őt a díszpolgárok sorába emelő önkormányzati döntést.

Kutatásai folytatását, a népdalkincs megőrzését adatközlői gyerekeire, unokáira, a kecskeméti, környékbeli népzenei együttesekre bízta könyve utolsó mondatával. Vajon ismerik-e a szólítottak, szövetségesei Thomas Young tanácsát, amely szerint halottainkat akkor gyászoljuk híven és igazán, ha kívánságaik szerint élünk. Sokat mond egyéniségéről utolsó kívánsága: tisztelői a virágokra, koszorúkra szánt pénzt inkább a református templom új orgonájának megvásárlására adományozzák. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata dr. Kálmán Lajost saját halottjának tekinti. H. N.